

ORSZÁGOS RENDŐR-FŐKAPITÁNYSÁG

Szám:

Tárgy: alapvető jogot érintő rendőri
intézkedés elleni panasz elbírálása
Hiv. szám:
Üi.:
Telefon:
E-mail:

HATÁROZAT

Panaszos által előterjesztett panasz tárgyában folytatott eljárás során – figyelemmel a Független Rendészeti Panasztestület (továbbiakban: Panasztestület) állásfoglalásának megállapítására – a rendőri intézkedés elleni panaszt

e l u t a s í t o m.

A határozat ellen fellebbezésnek helye nincs, azzal szemben közigazgatási per indítható. A közigazgatási peres eljárás illetéke 30 000 Ft, azaz harmincezer forint, azonban a fél a tárgyi illetékfeljegyzési joga folytán mentesül az illeték előzetes megfizetése alól, az illetéket annak kell megfizetnie, akit a bíróság erre kötelez.

A keresetlevelet az Országos Rendőr-főkapitányságnál (a továbbiakban: ORFK) – a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságnak címezve (1255 Budapest, Pf.: 117.) – a vitatott határozat közzétételétől számított harminc napon belül lehet benyújtani, vagy postára adni. A keresetlevél benyújtásának a határozat hatályosulására nincs halasztó hatálya.

Tájékoztatom, hogy a keresetlevelet elektronikus úton is benyújthatja. Az elektronikus kapcsolattartás módjára vonatkozóan részletes tájékoztatást találhat a <http://www.police.hu/hu/ugyintezes/elektronikus-ugyintezes> menüpontban.

A keresetlevél elektronikus előterjesztésére szolgáló űrlap a <http://www.police.hu/hu/ugyintezes/elektronikus-ugyintezes/kozigazgatasi-per-birosagi-felulvizsgalat> menüpontból tölthető le. Eljárási költség nem merült fel.

A határozatot kapják:

- 1.) panaszos
- 2.) Független Rendészeti Panasztestület
- 3.) Rendőr-főkapitányság vezetője
- 4.) Irattár

INDOKOLÁS

I.

Panaszos *-n a Rendőrkapitányság szóban, a vele szemben *-n foganatosított rendőri intézkedés miatt panaszt terjesztett elő, amelyet a Rendőrkapitányság beosztottja jegyzőkönyvbe foglalt és a Panasztestülethez továbbított.

A panaszos beadványában előadta, hogy *-n * óra előtt pár perccel elindult otthonról kerékpárral a kórházhoz, mert ott pénzt szeretett volna kivenni az automatából. A panaszos egyirányú úton haladt kerékpárjával, amikor az utca végén, a kórházzal szemben, egy férfi lerántotta a bicikliről. A férfi közölte vele, hogy összetörte egy autó lámpáját és azt fizesse ki. A férfival volt ott egy fiatalabb 18-20 éves fiú is. A panaszos elmondta, hogy nem tört össze semmit, amire közölték vele, hogy akkor kihívják a rendőrséget. Közben az egyik házból is kijött 2-3 személy, akik szintén azt állították, hogy látták, amikor a panaszos összetörte az autó lámpáját a kerékpárral, amikor az úton közlekedett. .

A panaszos a kitérő rendőröknek próbálta elmagyarázni, hogy fizikai képtelenség a fenti állítás, és nem tört meg semmilyen autót. A panaszos próbálta bizonyítani, hogy azt az autót úgy nem törhette meg, de „leállították”, és valami olyat mondtak neki, hogy „kussoljál te kis vidéki geci”, majd megbilincseltek, a földre teperték és berakták a rendőrautóba. A panaszos elmondása szerint nem tanúsított ellenállást, végig együttműködött, ezért megítélése szerint indokolatlan volt a rendőri . fellépés.

Ezt követően a panaszost bevitték a kórházba vérvétel céljából, „ittasságából kifolyólag”, majd ott különböző papírokat írtak vele alá, amiket egyébként nem állt szándékában aláírni. Végül is aláírta azokat, mivel azzal fenyegették meg, hogy egyébként nem mehet haza. A vérvétel után elengedték a kórházból.

A panaszos kifogásolta, hogy eltűnt a biciklijé, illetve nem kapott arról semmilyen papírt, hogy azt esetleg lefoglalták volna, ugyanakkor elmondja, hogy a jegyzőkönyv felvétele során kijelentette, hogy tudomásul veszi az eljáró közlését, miszerint a biciklijé a rendőrségnél van megőrzésben, azt a későbbiek során fogja visszakapni.

A Panaszos – a panaszbeadványában foglaltak szerint – a következőket kifogásolta:

- az intézkedés jogalapját, a légzésminta adására való kötelezést,
- bilincselést,
- dokumentáció fenyegetés hatására történő aláírását,
- rendőrhangnemét, szóhasználatát,
- a kerékpár hollétéről nem volt információja.

II.

A Panasztestület mérlegelése alapján arra a megállapításra jutott, hogy a konkrét ügyben a rendőrségnek intézkedési kötelezettsége állt fenn a szabálysértés körülményeinek mielőbbi felderítésére céljából, továbbá a panaszossal kapcsolatban megállapítható volt a rendőri intézkedéshez minimálisan szükséges gyanú fennállása, ezért a Panasztestület megállapítása szerint a panaszossal szembeni intézkedés kezdeményezésére és a panaszos igazoltatására jogszerűen került sor.

A Panasztestület továbbá úgy ítélte meg, hogy a panaszost, mint közlekedésben kerékpárral résztvevő jármű vezetőjét, az intézkedő rendőr jogosult volt közlekedésrendészeti intézkedés keretében légzésminta adására kötelezni, ezért ezzel kapcsolatban nem sérült a tisztességes eljáráshoz való jog.

A Panasztestület arra a megállapításra jutott, hogy a panaszos előállítására jogszerűen került sor, így nem sértve ezzel személyi szabadsághoz való jogát.

A Panasztestület megállapította, hogy az előállítás az arányosság követelményének is megfelelt, és nem tartotta a panaszos fogvatartásának időtartamát indokolatlanul eltúlzottnak.

A Panasztestület ugyanakkor nem tudott feltárni olyan körülményt, amely a bilincselést megalapozta volna, ezért arra az álláspontra helyezkedett, hogy sérült a panaszos emberi méltósághoz fűződő alapjoga.

A Panasztestület megítélése szerint nem valósult meg tisztességes eljáráshoz való jog sérelme azon panasz kapcsán, hogy a panaszos fenyegetés hatására írta alá az előállítással kapcsolatos iratokat.

A Panasztestület álláspontja szerint nem sérült a panaszos emberi méltósághoz való alapjoga a rendőri hangnem vonatkozásában sem, továbbá a Panasztestület nem állapította meg a tulajdonhoz való jog sérelmét a kerékpár elhelyezésével összefüggésben.

A Panasztestület úgy ítélte meg, hogy az alapjogsérelem elérte a súlyosság azon fokát, amely indokoltá tette a panasz megküldését az országos rendőrfőkapitánynak.

A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 92. § (1) bekezdés b) pont ba) alpont alapján a Panasztestület által lefolytatott vizsgálatot követően – súlyos alapjogsérelem esetén – a panaszt az országos rendőrfőkapitány bírálja el.

III.

A tényállás tisztázása érdekében az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (a továbbiakban: Ákr.) 62. § (1)-(2) bekezdése alapján lefolytatott bizonyítási eljárás során a hatóság az alábbi bizonyítási eszközöket szerezte be, majd használta fel:

- a panaszfelvételtől készített jegyzőkönyv;
- anyagi káros közúti közlekedési balesetről készült jelentés;
- közúti közlekedési baleset helyszínén végzett szemléről készült jegyzőkönyv;
- előállítás végrehajtásáról és kényszerítő eszköz alkalmazásáról szóló jelentés és parancsnoki kivizsgálás;
- Nyilatkozat elnevezésű formanyomtatvány;
- előállításról szóló igazolás;
- meghallgatott személyek elmondásáról készült 2 db jelentés;
- Küldés leírása elnevezésű irat;
- rendőrök jelentése;
- parancsnoki kivizsgálás;
- Rendőr-főkapitányság jelentése.

IV.

A Panaszos a lefolytatott közigazgatási hatósági eljárás során a *-n előterjesztett panaszában megfogalmazott állításokat alátámasztó bizonyítási indítványt, egyéb nyilatkozatot, illetőleg bizonyítékot a hatóság részére nem szolgáltatott. Az eljárás során az intézkedő rendőrök által tett jelentésekben foglalt nyilatkozatokon és a rendelkezésre álló adatokon túl egyéb bizonyíték nem merült fel, ugyanakkor az eljárás során beszerzésre került bizonyítékok alapján a tényállás tisztázható volt.

Az Ákr. 62. § (4) bekezdése értelmében az eljárásban a szabad bizonyítás elve érvényesül, így a hatóság mérlegelési jogkörébe tartozik a bizonyítékok megválasztása. A hatóság a feltárt bizonyítékok alapján döntheti el, hogy melyik bizonyítékot és miért vett figyelembe a valósághű tényállás megállapítása érdekében, és ezzel párhuzamosan más bizonyítékokat esetlegesen miért rekesztett ki a bizonyítás köréből, azonban e döntését minden esetben indokolnia kell.

Ezek alapján a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 323. § (1)-(3) bekezdései szerint, a felsorolt közokiratok jellegére tekintettel, az abban foglalt tények ellenkezőjére vonatkozó bizonyíték hiányában, döntésem meghozatalánál az előző közokiratokban foglaltakat vettem alapul.

V.

A rendelkezésre álló – a határozat III. részében felsorolt – bizonyítékok alapján az alábbi tényállást állapítottam meg.

A Rendőr-főkapitányság „Küldés leírása” elnevezésű irat alapján *-n *-kor * tett bejelentést az ügyeletre, miszerint a * szám előtt parkoló autójának nekiesett egy kerékpáros, összetörte a lámpáját, és a hátsó lökhárítót. Ezután anélkül, hogy jelezte volna, vagy hagyott volna ott valami elérhetőséget, tovább hajtott, és a * irányába távozott. Az eset körülbelül * perce történt, egy szomszéd volt a szemtanúja. A bejelentőt kérték, hogy maradjon elérhető a mobilján, aki ismét telefonált, mert „egy pofon is elcsattant” és sürgeti az intézkedést.

A Rendőrkapitányság Őrszolgálati Alosztály beosztottjainak „előállítás végrehajtásáról/kényszerítő eszköz alkalmazásáról” elnevezésű jelentésben foglaltak szerint az intézkedő rendőrök *-n * órakor az ügyeletvezető utasítására jelentek meg a helyszínen, mivel a baleseti helyszínelő segítséget kért abból a célból, hogy a balesetet okozó, ittas panaszossal szemben az egyszeres vérmintavételt ők foganatosítsák. A helyszínen a kézi légalkohol mérő készülék a panaszos fújását követően 1,01 mg/l értéket mutatott, azonban a balesetet a panaszos *-kor okozta.

Az ügyeletvezető utasításának eleget téve r. törzsőrmester és r. őrmester megjelent a helyszínen az Rtv. 29. § (1) bekezdése alapján igazoltatták, az Rtv. 31. § (1) bekezdése alapján ruházatát és csomagját átvizsgálták, amelynek során nem került elő közbiztonságra különösen veszélyes eszköz, illetve más szabálysértésre vagy bűncselekményre utaló vagy abból származó tárgy vagy eszköz. Ezt követően közölték a panaszossal, hogy az Rtv. 33. § (2) bekezdés c) pontja alapján elő fogják állítani az orvosi ügyeletre egyszeres vérmintavétel céljából. Ezt a panaszos tudomásul vette ugyan, azonban zaklatott állapotba került, szemével a menekülési útvonalat fürkészte, ezért a rendőrök az Rtv. 48. § c) pontja alapján a szökésének megakadályozása érdekében a figyelmeztetést követően, * órától * percig bilincset alkalmaztak vele szemben. A rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (a

továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) alapján a panaszos kezeit hátra helyzetben bilincselték meg. Az orvosi ügyeletre szállítását követően, *-kor vérmintát vettek tőle.

Az ügyeletes orvos kérdésére a panaszos úgy nyilatkozott, hogy az intézkedés során nem keletkezett sérülése, amelyet az erről szóló vérmintavételi egységdobozban elhelyezett iraton aláírásával igazolt. Az orvos elmondta, hogy külsérelmi nyomot nem látott a panaszoson.

Ezt követően az orvosi rendelőben r. törzsőrmester nyilatkozta a panaszost, hogy sérülése és panasza keletkezett-e. Ekkor már a panaszos – saját magának ellentmondva – azt nyilatkozta, hogy keletkezett, és az előállításról szóló igazoláson ezt a részt húzta alá. Az előállításról szóló nyilatkozat formanyomtatványon pedig aláhúzta azt is, hogy sérülése van, amely a rendőri intézkedés során keletkezett, azonban panasszal nem él, valamint aláhúzásával jelezte, hogy az előállítás során étkezésben részesült, pedig valójában nem kapott ételmezt, ugyanis az előállításának időtartama nem haladta meg az 5 órát.

A jelentés szerint az intézkedés során sérülés és anyagi kár nem keletkezett, a panaszos az Rtv. 18. § (1) bekezdése alapján hozzátartozóját/képviselőjének kiértesítését nem kérte.

Az előállítás időtartamáról szóló igazolást a panaszosnak a rendőrök átadták, a panasztételi lehetőségeiről tájékoztatták, majd *-kor sérülésmentesen szabadon bocsátották.

A r. törzsőrmester jelentésében megjegyezte, hogy a panaszos erősen ittas állapotban volt, a rendőri utasításokat többszöri felszólításra hajtotta végre, kérdésekre mindig kitérő választ adott, az intézkedés során végig arrogánsan, és flegmán kommunikált a rendőrökkel és az ügyeletes orvossal is egyaránt.

A kerékpár elhelyezéséről a Rendőrkapitányság Közlekedésrendészeti Osztálya intézkedett, a panaszost tájékoztatták erről, és az intézkedést követő napon a jármű visszaadásra került.

A jelentéshez csatolt parancsnoki vélemény és kivizsgálás megállapítása szerint a panaszossal szemben foganatosított intézkedések jogszerűek és szakszerűek voltak, a vele szemben alkalmazott bilincselés is jogszerű és szakszerű volt, valamint a rendőri fellépés megfelelt az Rtv. 15. § (1) és (2) bekezdésében meghatározott arányosság követelményének.

A Rendőrkapitányság Közrendvédelmi Osztály jelentésében a panaszosnak az előállítással, valamint az intézkedő rendőrök magatartásával kapcsolatos sérelmeit figyelembe véve tényfeltáró parancsnoki kivizsgálást hajtott végre. Ennek során a rendelkezésre álló iratok áttanulmányozásra kerültek, valamint *-n *-kor a baleset helyszínét képező címen meghallgatta *-t, aki a gépkocsi tulajdonosa, valamint *-t.

* elmondta, hogy a szemben lévő szomszéd értesítette őt, hogy a fia, * tulajdonában lévő gépkocsinak egy kerékpáros nekiment, majd elhagyta a helyszínt. Ezért ő és a fia kimentek, hogy szemrevételezzék a gépkocsit, majd hívták a 107-es segélyhívót. Ezután észlelték, hogy egy kerékpáros éppen visszafelé tart a helyszínre. A szemben lakó szomszéd jelezte, hogy ez a kerékpáros okozta a balesetet. Ekkor * feltartóztatta a kerékpárral közlekedő panaszost, aki agresszíven viselkedett, ittasnak tűnt és el akarta hagyni a helyszínt, ezért a kerékpár kormányát megfogva tartotta vissza a panaszost a rendőrök kiérkezéséig.

Az előállítás körülményeire vonatkozóan * elmondta, hogy a rendőrök nem alkalmaztak a panaszossal szemben testi kényszert, a panaszos együttműködő volt, a járőrök utasításait végrehajtotta. Az intézkedés kulturáltan történt, a rendőrök megalázó szavakkal nem illették a panaszost, a parancsnoki kivizsgálás megállapítása szerint az előállítás teljesen szabályos volt.

*-n *-kor a rendőr *-t is szóban meghallgatta, aki apjával azonos módon számolt be az eseményekről, ugyanakkor apja előadását kiegészítette azzal, hogy a járőrök gyakorlatilag nem nyúltak a panaszoshoz, akkor érintették meg, amíg rátették a bilincset.

Tanúkutatás keretében a rendőr meghallgatta telefonon a vérmintavételt végrehajtó ügyeletes orvost is, aki az előállítás végrehajtásáról szóló jelentésben foglaltakat alátámasztotta. Elmondta, hogy valóban nyilatkozta a panaszost, hogy a rendőri intézkedés során keletkezett-e sérülése, amire a panaszos határozott nemmel válaszolt. Ezt a vérmintavételi jegyzőkönyvön aláírta. Amikor a rendőrök kérdezték a panaszost, hogy keletkezett-e sérülése, akkor már a járőrökkel szemben „kötködő” módon viselkedett. A rendőrök hagyták, hogy azt húzzon alá az előállításról szóló formanyomtatványon, amit akar. Az ügyeletes orvos arról is beszámolt, hogy a panaszos végig ittas, zavart állapotban volt, azonban a rendőrök részéről semmilyen kényszerítés, illetve fenyegető megnyilvánulás nem történt.

Az apa és fia szomszédjának meghallgatása a fentieket alátámasztotta. A tényfeltárási parancsnoki kivizsgálás a rendőri intézkedést a fentiek alapján szakszerűnek minősítette.

VI.

A Panaszos által megfogalmazott kifogások vonatkozásában álláspontom a következő:

1. Az intézkedés jogalapja, a légzésminta adására való kötelezés

Az Rtv. 13. § (1) bekezdés szerint „*A rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak. Ez a kötelezettség a rendőrt halaszthatatlan esetben szolgálaton kívül is terheli, feltéve, hogy az intézkedés szükségességének időpontjában intézkedésre alkalmas állapotban van.*”

A közúti közlekedés szabályairól szóló 1/1975. (II. 5.) KPM-BM együttes rendelet (a továbbiakban. KRESZ) 4. § (1) bekezdés c) pontja szerint „*Járművet az vezethet, aki c) a vezetési képességre hátrányosan ható szer befolyása alatt nem áll, és szervezetében nincs szeszes ital fogyasztásából származó alkohol.*”

A KRESZ 58. § (3) bekezdése értelmében „*Ha a rendőrhatóság értesítése a (2) bekezdésben foglalt rendelkezés értelmében nem kötelező, de valamelyik érdekelt a baleset miatt rendőri intézkedést kíván és a rendőrhatóságot (a legközelebbi rendőrt) haladéktalanul értesíti, a balesettel érintett járművek vezetőinek a rendőri intézkedést meg kell várniuk. A rendőrhatóság értesítése, illetve rendőri intézkedés hiányában a balesetben érintettek kötelesek személyazonosságukat egymás számára, kölcsönösen hitelt érdemlően igazolni és megnevezni azt a biztosítót, amellyel a járműre felelősségbiztosítási szerződést kötöttek. Ha a baleset folytán megrongálódott jármű vezetője nincs jelen, a károkozó köteles személyi adatait és biztosítója nevét erre alkalmas módon a helyszínen hátrahagyni és az esetet a felelősségbiztosítási jogszabályok rendelkezéseinek megfelelően a biztosítónak bejelenteni.*”

A Szolgálati Szabályzat 9. § (1) bekezdése alapján „*A rendőr szabálysértés észlelése esetén feljelentést tesz, vagy - jogszabály által meghatározott esetekben - helyszíni bírságot szab ki, vagy helyszíni bírság kiszabása helyett - ha a szabálysértési eljárásról szóló törvényben megállapított feltételek fennállnak - szóbeli figyelmeztetést alkalmaz.*”

Az Rtv. 44. § (1) bekezdés c) pontja szerint „*A rendőr az e törvényben és a külön jogszabályban meghatározott közlekedésrendészeti feladatának ellátása során*

c) jármű vezetőjét a rendszeresített eszközzel légzésminta, ha nála a vezetési képességére hátrányosan ható szer befolyása vagy alkoholfogyasztás miatt bűncselekmény vagy szabálysértés, illetve a közúti közlekedéssel kapcsolatban kiszabható, közigazgatási bírsággal sújtandó szabályszegés elkövetésének gyanúja merül fel, az egészségügyi szolgálat igénybevételel vér-, vizelet- és műtétnek nem minősülő módon egyéb minta adására kötelezheti;”

Az Rtv. 29. § (1) bekezdés a) pontja értelmében „A rendőr a feladata ellátása során

a) igazoltathatja azt, akinek a személyazonosságát a közrend, a közbiztonság védelme érdekében, bűnmegelőzési vagy bűnüldözési célból, a tartózkodása jogszerűségének megállapítása céljából, közlekedésrendészeti ellenőrzés során, továbbá az igazoltatott vagy más természetes, illetve jogi személy és egyéb szervezet jogainak védelme érdekében kell megállapítani, ”

Az ittasság ellenőrzéséről szóló 27/2010. (OT 14.) ORFK utasítás (a továbbiakban: ORFK utasítás) 3. pont a) és b) alpontja, 4. pont, 9. pont b) alpontja, 12. pont és 25. pont e) alpontja szerint

3. A rendőr feladatának ellátása során ittasság ellenőrzést kizárólag a rendszeresített

a) elektromos alkoholeszterrel (a továbbiakban: alkoholeszter),

b) Spiratest alkoholkimutató indikátorcsővel (a továbbiakban: alkoholszonda) és

c) hiteles elektromos légalkoholmérő berendezéssel (a továbbiakban: hiteles mérőeszköz) hajthat végre.

4. Alkoholszonda alkalmazására csak alkoholeszter hiányában kerülhet sor.

9. Amennyiben az alkoholeszterrel végzett mérés eredménye:

b) közúti nem gépi meghajtású járművet, vasúti vagy légi járművet, gépi meghajtású úszólétesítményt vezetónél a 0,25 mg/l, légalkohol értéket nem haladja meg, szóban nyilatkoztatni kell, hogy tüdőbetegségben szenved-e, vagy van-e testhőmérséklet emelkedése. Abban az esetben, ha a 25. pont alapján nem áll fenn a vér- és vizeletminta vétel esete, és az alkoholfogyasztás tényét vagy az azzal megvalósított jogsértést nem büntetőeljárársban értékelik, úgy az intézkedés alá vont személyt nyilatkoztatni kell arról, hogy a mérési eredményt elfogadja-e. Amennyiben úgy nyilatkozik, hogy elfogadja, akkor az előző nyilatkozatait és a mérés eredményét az 1. számú melléklet szerinti „Nyilatkozat” (a továbbiakban: Nyilatkozat) kitöltésével rögzíteni kell. A Nyilatkozat rögzítését követően további mintavételre intézkedni nem kell.

12. Amennyiben az alkoholeszterrel végzett mérés eredménye a 9. pont szerinti légalkohol-értékeket meghaladja, az intézkedés alá vont személyt szóban nyilatkoztatni kell arról, hogy hajlandó-e magát alávetni hiteles mérőeszközzel történő vizsgálatnak, továbbá arról, hogy szenved-e tüdőbetegségben, vagy van-e testhőmérséklet-emelkedése. Abban az esetben, ha hajlandó magát a vizsgálatnak alávetni és nyilatkozata szerint nem szenved tüdőbetegségben és nincs testhőmérséklet-emelkedése, hiteles mérőeszközzel történő mérésre kell intézkedni. Ennek érdekében az intézkedés alá vont személyt a vizsgálat érdekében elő kell állítani, kivéve, ha a mérőeszköz az ellenőrzés helyszínén rendelkezésre áll.

25. Az alkoholfogyasztásra vonatkozó szakértői vizsgálatához szükséges vérvételre és lehetőleg közel azonos időben végzett vizeletminta vételre kell intézkedni, amelyet a

cselekményt követően a legrövidebb időn belül végre kell hajtani, ha az intézkedés alá vont személy

e) hiteles mérőeszkővel történő első mérés foganatosítása a cselekmény időpontjától számított 30 percen belül nem hajtható végre.”

A hivatkozott rendelkezések egyértelműen rögzítik, hogy a rendőr köteles intézkedést kezdeményezni, ha szabálysértő magatartást észlel, vagy hoznak tudomására. Jelen esetben * tett bejelentést a Rendőr-főkapitányság ügyeletére, miszerint a lakóháza előtt parkoló autójának nekiesett a kerékpárral közlekedő panaszos, összetörte a lámpáját, és a hátsó lökhárítót. Az ütközést követően a panaszos megállás és adatai hátrahagyása nélkül tovább közlekedett, majd kis idő elteltével a helyszínre visszatért, ahol a rendőri intézkedésig visszatartották. A panaszos a fenti cselekményével szabálysértést követett el, ezért a rendőr köteles volt a történeti tényállás tisztázása érdekében a helyszínen megjelenni és szükséges intézkedéseket megtenni.

A rendőrségi iratok szerint a helyszínen a panaszos ittasságának gyanúja merült fel, ezért a helyszínre kikerülő rendőr baleseti helyszínelő kézi légalkoholmérő készüléket alkalmazott vele szemben. A Drager típusú alkoholszonda 1,01 mg/l értéket mutatott, ezért a rendőr az ügyeleten keresztül vérmintavételről gondoskodott.

Az ügyeletvezető utasítására *-kor két rendőr érkezett a helyszínre, hogy egyszeres vérmintavételre szállítsák el a panaszost az orvosi ügyeletre. Az intézkedés megkezdésekor a panaszost igazoltatták, majd ruházatát- és csomagját átvizsgálták, amelynek során nem került elő közbiztonságra különösen veszélyes eszköz, illetve más szabálysértésre vagy bűncselekményre utaló vagy abból származó tárgy, vagy eszköz. Ezt követően közölték a panaszossal, hogy elő fogják állítani az orvosi ügyeletre egyszeres vérmintavétel céljából. Ezt a panaszos tudomásul vette.

Megállapítható, hogy a bejelentés tartalma miatt a rendőrségnek fennállt az intézkedési kötelezettsége, valamint az ittasság gyanújára tekintettel az egyszeri vérmintavételre történő intézkedés jogszerű és szakszerű volt, ezért a panasz alaptalan.

2. Bilincselés

Az Rtv. 2. § (1) bekezdés szerint *„A rendőrség védelmet nyújt az életet, a testi épséget, a vagyonbiztonságot közvetlenül fenyegető vagy sértő cselekménnyel szemben, felvilágosítást és segítséget ad a rászorulóknak. A rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait.”*

Az Rtv. 15. § (1) bekezdés alapján *„A rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával.*

(2) Több lehetséges és alkalmas rendőri intézkedés, illetőleg kényszerítő eszköz közül azt kell választani, amely az eredményesség biztosítása mellett az intézkedéssel érintettre a legkisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással jár.”

Az Rtv. 16. § (1) bekezdés értelmében *„A rendőr kényszerítő eszközt csak a törvényben meghatározott feltételek fennállása esetén, az arányosság elvének figyelembe tartásával alkalmazhat úgy, hogy az nem okozhat aránytalan sérelmet az intézkedés alá vontnak. Nincs helye a kényszerítő eszköz további alkalmazásának, ha az ellenszegülés megtört, és a rendőri intézkedés eredményessége enélkül is biztosítható.”*

Az Rtv. 48. § „A rendőr bilincset alkalmazhat a személyi szabadságában korlátozni kívánt vagy korlátozott személy
c) szökésének megakadályozására,”

Az Rtv. 61. § (1) bekezdés szerint „A kényszerítő eszköz alkalmazására az érintettet - ha az eset körülményei lehetővé teszik - előzetesen figyelmeztetni kell.”

Az Rtv. 97. § (1) bekezdés alapján „E törvény alkalmazásában
h) fogvatartott: akit törvény, illetőleg törvény alapján kiadott hatósági határozat alapján a szabad mozgáshoz és tartózkodási hely szabad megválasztásához való jogában korlátoznak (őrizetbe vett, előzetesen letartóztatott, közbiztonsági őrizetben lévő, elfogott és előállított, elővezetett);”

A Szolgálati Szabályzat 41. § (1) bekezdése szerint „A bilincs alkalmazása kizárólag az Rtv. 48. §-ában meghatározott esetekben, a kényszerítő eszköz alkalmazásának az Rtv.-ben és az e rendeletben meghatározott követelményei teljesülése esetén, különösen azzal szemben lehet indokolt,

c) akinek az elfogására bűncselekmény elkövetésének megalapozott gyanúja miatt került sor, és **szökése bilincs alkalmazása nélkül nem akadályozható meg,**

(4) „A bilincselés módjai:

b) kezek előre vagy hátra bilincselése,”

(6) „A bilincselés módját az intézkedő rendőr az adott körülmények között a legcélrányosabban választja meg azzal, hogy

a) a kezek hátra bilincselése akkor célszerű, ha

aa) a bilincs alkalmazására testi kényszer útján kerül sor, vagy alapos okkal tartani lehet rendőr elleni támadástól, valamint **szökéstől,**

ab) az érintett személy szállítása, átkísérése nem az arra a célra kialakított járműben történik,”

A panaszos sérelmezte, hogy vele szemben annak ellenére alkalmaztak bilincset, hogy együttműködő volt.

Ezért elsősorban a hatóság általánosan vizsgálta meg a szóba jöhető kényszerítő eszközök (testi kényszer - bilincs) alkalmazására vonatkozó rendelkezéseket. A bilincselés jogszerűségének megítéléséhez tisztázni kell, hogy tényleges ellenszegülés hiányában, a szökés, támadás lehetőségének feltételezése alapján, azt megelőzendő, nyilvánvaló aránytalanságot nem okozva alkalmazta-e a rendőr a bilincset.

Az Ákr. 81. § (1) bekezdése szerint a határozat indokolási részének tartalmaznia kell a mérlegelés indokait is.

A Közigazgatási Perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 85. § (5) bekezdésében foglaltak szerint: „Mérlegelési jogkörben megvalósított közigazgatási cselekmény jogszerűsége körében a bíróság azt is vizsgálja, hogy a közigazgatási szerv hatáskörét a mérlegelésre való felhatalmazásának keretei között gyakorolta-e, **a mérlegelés szempontjai és azok okszerűsége a közigazgatási cselekményt tartalmazó iratból megállapíthatóak-e.**”

A fenti jogszabályi rendelkezések okán, a döntés indokainak ismertetése körében nem lehet eltekinteni annak bemutatásától, hogy a fenti két kérdést hogyan ítéli meg a hatóság.

Ezért elsősorban a hatóság általánosan vizsgálta meg a szóba jöhető kényszerítő eszközök alkalmazására vonatkozó rendelkezéseket.

Az Rtv. 48. §-hoz fűzött indokolás szerint a bilincs a további ellenszegülés, a szökés, a támadás megakadályozására szolgáló megelőző, védelmi jellegű kényszerítő eszköz. Ennélfogva alkalmazása előzetes ellenállás tanúsítása nélkül vagy fizikai kényszer folyamánként is szóba jöhet. Az alkalmazás törvényi feltétele azonban, hogy kizárólag személyi szabadság korlátozásával járó rendőri intézkedés keretében (elfogás, előállítás, elővezetés, őrizetbevétel) alkalmazható.

A jogalkotói akarat a bilincs alkalmazását megelőző, védelmi jellegű kényszerintézkedésnek tekinti, azaz alkalmazása előzetes ellenállás tanúsítása nélkül vagy fizikai kényszer (testi kényszer) folyamánként is megtörténhet.

A jogalkotó a rendőr mérlegelési jogkörébe adja tehát, hogy a bilincset, mint mozgáskorlátozó eszközt önállóan, vagy más kényszerítő eszköz, jelesül testi kényszer mellett alkalmazza. A jogalkotói akarat elsődlegesen az intézkedés érvényre juttatását, annak biztonságos végrehajtását tartja szem előtt, ezért megelőző intézkedésként történő alkalmazását is jogszerűnek tekinti. Indokolt megjegyezni, hogy önmagában az együttműködő magatartás még nem biztosítja az intézkedő rendőrt arról, hogy az intézkedés alá vont az intézkedés befejezéséig is olyan együttműködő marad, amely a mozgáskorlátozó eszköz nélkül is biztosítja az eredményes intézkedés végrehajtását. Indokolt megjegyezni azt is, hogy a rendőr olyan személlyel szemben alkalmazta a mozgáskorlátozó eszközt, akinek személyi szabadságát korlátozta. A jogszabály kizárólag azt a feltételt szabja meg a rendőr részére, hogy e kényszerítő eszköz alkalmazása kizárólag személyi szabadság korlátozásának biztosításául szolgálhat. Ez a jogszabályi feltétel a Panaszos esetében fennállt.

A preventív intézkedés jelentősége éppen abban áll, hogy a rendőr akarathajlító módon ellenszegülésre irányuló magatartás megkezdését, előkészületét is megakadályozza az alkalmazott kényszerítő eszközzel. A megelőzés intézményét nem lehet olyan megszorítóan értelmezni, amely alapján a jogszerűséget kizárólag a konkrét cselekmény megvalósulásának kezdő fázisához köti. Ebben az esetben a megelőzés fogalmát részben kiüresítenénk. Amennyiben a primer (elsődleges) prevenció nem hatalmazná fel a rendőrt az eszköz alkalmazására, jelesül a rendőrnek kizárólag abban az esetben lenne jogköre a kényszerítő eszköz alkalmazására, ha az intézkedés alá vont a secunder (másodlagos) prevenció körébe tartozó magatartást valósította meg, azaz a törvényben meghatározott magatartást valamely formában megkezdte. A törvény azonban ilyen feltételt nem határoz meg, azaz a rendőrnek nem kell megvárnia, hogy az intézkedés alá vont személy olyan magatartást tanúsítson, amelyből egyértelműen arra lehet következtetni, hogy az intézkedés alól ki akarja vonni magát, vagy fizikai, aktív ellenállást is tanúsítson. A kényszerítő eszköz megelőző alkalmazása éppen arra szolgál, hogy a rendőr kizárja a törvényben rögzített és feltételül szabott magatartás megkezdését (primer prevenció), annak folytatását (secunder prevenció), vagy annak teljes egészében történő véghezvitelének megakadályozását (tercier prevenció). A primer prevenció kizárásával súlyosan sérülne a rendőri intézkedés érvényre juttatásához fűződő jogszabályi követelmény. A kényszerítő eszközök alkalmazására vonatkozó törvényi rendelkezések céljukat tekintve a rendőri intézkedés során a szükségesnél nagyobb kockázatok, sérülések megelőzése, az intézkedés eredményességének biztosítása. Ezért a törvény céljával ellentétes

eredményre vezetne az a gyakorlat, amely azon az értelmezésen alapulna, hogy a bilincs alkalmazásához minden esetben be kellene várni a rendőrnek a szökés, támadás, önkárosítás, vagy ellenszegülés megkísérlését, esetleg megtörténtét, és csak ezek elhárítását, megszakítását követően alkalmazhatná ezt a kényszerítő eszközt. Ilyen gyakorlat kialakítása nyilvánvalóan nem volna összhangban sem a jogalkotó céljával, sem az Rtv. 15. §-ban megfogalmazott arányossági követelménnyel, sem pedig az Rtv. 2. § (1) bekezdésében foglalt rendelkezéssel, mely szerint a rendőrség védelmet nyújt az életet, a testi épséget, a vagyonzbiztonságot közvetlenül fenyegető vagy sértő cselekménnyel szemben, felvilágosítást és segítséget ad a rászorulóknak. A rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait. **Ez a gyakorlat nem a közrend megóvását, hanem még az intézkedés során is a közrendet veszélyeztető helyzet ésszerűtlen kockázatvállalással történő fenntartását szolgálja. Márpedig a törvényt a közrend védelme érdekében alkotta a jogalkotó.**

Az Rtv. 15. § (1) és (2) bekezdése szerint a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely **nyilvánvalóan nem áll arányban** az intézkedés törvényes céljával. Több lehetséges és alkalmas rendőri intézkedés, illetőleg kényszerítő eszköz közül azt kell választani, amely az eredményesség biztosítása mellett az intézkedéssel érintettre a legkisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással jár.

E törvényi rendelkezések nem csak a rendőr által alkalmazható „kényszer” maximumát, de minimumát is előírják, mégpedig oly módon, hogy a rendőr olyan fokú kényszert kell, hogy alkalmazzon, amely megfelelő biztonságot fog nyújtani az intézkedés jövőbeni része során is. Ez az előírás az intézkedő rendőrtől azt követeli meg, hogy a panaszos jövőbeni magatartására vonatkozóan vonjon le megbízható következtetéseket. E következtetést a rendőr a helyszínen a jövőre vonatkozóan nem végezheti el „patikamérlegen”. Számtalan példa mutatta már, hogy a rendőr olyankor „alábecsüli” a szükséges intézkedés mértékét. Ezek következménye „jobb esetben mindössze” szökés, rosszabb esetben önkárosítás, súlyos sérülés, lőfegyverhasználat lett. A rendőrtől a törvényalkotó elvárja, hogy az intézkedése során ilyen esetek ne következhesse be.

Fontos hangsúlyozni azt a tényt is, hogy az alkalmazott kényszerítő eszköz „pozitív hatását”, azaz a megelőzött további jogsértő cselekményt – megtörténtük hiányában – igazolni, bizonyítani nem lehet sem az intézkedés korai szakaszában, a kényszerítő eszköz alkalmazását megelőzően a helyszínen, sem azt követően hatósági, vagy bírósági eljárásban.

A jogalkotó ezért a mérlegelésnek „tágabb kört enged” amikor azt írja elő, hogy a rendőri intézkedés csak **„nyilvánvalóan aránytalan”** hátrányt nem okozhat az intézkedés alá vont személynek. **A nyilvánvaló aránytalanság akkor következik be, ha az aránytalanság kézenfekvő, evidens, vitathatatlan, kétséget kizáróan állapítható meg.** Érthető, hogy a rendőrtől felfokozott indulati helyzetben, a személyes biztonságát is fenyegető szituációban történő intézkedéskor a „szükségesség-arányosság” tesztje helyett, a jóval egyszerűbb **nyilvánvaló aránytalansági kritériumnak** való megfelelést várja el a jogalkotó.

Amennyiben az adott helyzetben a bilincs alkalmazását kell megfontolni, hatását és funkcióját tekintve a bilincselés alternatívájaként a testi kényszer jöhet szóba. Ezek közül kell a nyilvánvaló aránytalanság tilalmára tekintettel a rendőrnek választania. **Azonban a két vizsgálendő kényszerítő eszköz (testi kényszer, bilincs) között jogalkotói jogértelmezés nem tett különbséget súlyuknál fogva sem az Rtv-ben, sem az intézkedés idején hatályban volt más jogszabályban.**

Jogalkotói iránymutatás hiányában a hatóság jogalkalmazói tevékenysége során ezt követően azt vizsgálta meg, hogy a testi kényszer és a bilincs között fennáll-e „nyilvánvaló” és szignifikáns különbség a tekintetben, hogy mekkora hátrányt okoz.

A testi kényszer alkalmazása olyan fizikai erő kifejtéssel jár, amely ereje, irányultsága (elvezető fogások, karfeszítés, földre fektetés) révén képes lehet megtörni az elszenvédőjének akaratát, azaz az akaratlagos ellenszegülő mozgását mindaddig, amíg a rendőr saját fizikai erő kifejtését megfelelő intenzitással és irányultsággal fenntartja. A bilincs fizikai jellemzőinél fogva – a testi kényszerhez hasonlóan, szakszerűen felhelyezve – arra alkalmas, hogy a megbilincselte személy nem kívánt mozgását lehetetlenné tegye. Amíg a testi kényszerrel akár az intézkedés alá vont személy teljes testét kontrollálni lehet, addig a kezek megbilincselése csak a kezek szabad mozgását gátolja meg, sok esetben továbbra is szükséges az illető kísérése, megfogása.

A testi kényszer alkalmazásával szembeni ellenszegülés esetén maga a testi kényszer hámsérülést, vagy ennél súlyosabb sérülést (ízületi, vagy csontsérülést) is okozhat. A bilincs szabályszerűen felhelyezve további ellenszegülés (a kezek szétfeszítése) esetén szorosabbá válva jellemzően hámsérülést okoz.

Az akarathajlító hatás, a személyes szabadság korlátozásának mértéke tekintetében tehát megállapítható, hogy a bilincselés alkalmazása koránt sem jelent fizikailag nagyobb mértékű korlátozást. A testi kényszer a rendőr fizikai képességeit és figyelmét jellemzően nagymértékben, akár teljes mértékben leköti. A bilincs alkalmazásával a rendőr a helyszíni intézkedése során fizikai erejét és figyelmét egyaránt nagyobb mértékben oszthatja meg, hiszen a nem kívánt mozgást nem a rendőr, hanem túlnyomórészt a bilincs akadályozza. Ez utóbbi úgy az intézkedés biztonsága, mint a tágabb környezet, végső soron a közrend szempontjából is kedvezőbb intézkedési helyzetet jelent.

Szóba jöhet a kényszerítő eszközök alkalmazásának negatív társadalmi megítélése, és ebben a körben kérdéses lehet, hogy a megbilincselés nagyobb mértékben korlátozza-e az emberi méltóságot, becsületet, mint a folyamatos karfeszítéssel, vagy más módon kivitelezett megfogással történő elvezetés. Jogszabály iránymutatást nem ad a hatóságnak ilyen értékelés elvégzéséhez, így ez nem tartozik a hatáskörömbé.

A testi kényszer akarathajlító jellegére tekintettel fogalmilag feltétlenül az ellenszegülő magatartás megszűnését eredményezi, ez ugyanakkor nem jelenti az ellenszegülés megtörését is, azaz az ellenszegülési szándéktól való elállást, ezért a testi kényszer megszüntetésekor az intézkedés alá vont személy további aktív ellenszegülést tanúsíthat. Erre tekintettel a bilincs alkalmazása a testi kényszert kiváltva, kiegészítve a további ellenszegülő magatartás megakadályozására hivatott. A testi kényszerrel lefogott személy esetében azt, hogy csupán ellenszegülő magatartása kényszerű megszűnéséről, avagy az ellenszegülés megtöréséről (szándéktól való elállásról) van-e szó, alapvetően tudati, érzelmi kérdésként, egzakt módon eldönteni, tehát az érintett jövőbeni szándékára vonatkozóan biztos következtetést levonni sem a helyszínen, sem a későbbiek során nem lehet.

A Kúria Kfv.II.37.100/2017/4. számú 2018. január 10-én kelt ítéletében foglaltak szerint *'...a rendőrök nem sértették meg az arányosság követelményét akkor, amikor a nyilvánvalóan kisebb kárt okozó bilincselést alkalmazták a súlyosabb fizikai ráhatást okozó testi kényszerrel szemben.'*

Ezért – a már fent is kifejtettek szerint – az Rtv. rendelkezése értelmében a rendőr mérlegelésén múlik, hogy a testi kényszer felváltása, kiegészítése céljából alkalmazza-e a bilincselést, amely nem jelent súlyosabb korlátozást a testi kényszernél.

Másodsorban a fenti elvi szintű megállapításokat a hatóság a panaszos magatartásával összevetve von le következtetést a bilincselés alkalmazásának jogszerűségéről.

A panaszos állítása szerint hiába próbálta bizonyítani azt, hogy az autót nem törhette meg, ennek ellenére a rendőrök „leállították”, nem hagyták elmondani a véleményét, és egyből megbilincseltek, a földre teperték, majd berakták a rendőrautóba. A panaszos elmondása szerint nem tanúsított ellenállást, végig együttműködött, ezért megítélése szerint indokolatlan volt az a rendőri fellépés.

Az előállítás végrehajtásáról szóló jelentés szerint a panaszos az intézkedés megkezdését követően zaklatott állapotba került, szemével a menekülési útvonalat fürkészte, ezért kezeit az Rtv. 48. § c) pontja alapján hátra helyzetben bilincseltek meg a rendőrök, amelyre előzetesen figyelmeztették. A bilincset *-tól *-ig alkalmazták vele szemben. A rendőri jelentés szerint a panaszos az intézkedés során végig ittas állapotban volt, a rendőri utasításokat többszöri felszólításra hajtotta végre, a rendőrök kérdéseire mindig kitérő választ adott. Az intézkedés során végig arrogánsan és flegmán viselkedett a rendőrökkel és az ügyeletes orvossal is.

A rendőr által lefolytatott parancsnoki tényfeltáró kivizsgálás során * kívülálló tanú előadta, hogy a rendőrök nem alkalmazták a panaszossal szemben testi kényszert, a panaszos együttműködő volt, a járőrök utasításait végrehajtotta. Az intézkedés kulturáltan történt. * az apja előadását azzal egészítette ki, hogy a járőrök gyakorlatilag csak akkor értek a panaszoshoz, amikor rátették a bilincset.

* és * megerősítette a rendőrök előadását arra vonatkozóan, hogy nem alkalmazták a panaszossal szemben testi kényszert, a bilincselést megelőzően nem vitték földre a panaszost.

A bilincs alkalmazása kapcsán a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság egy másik eset kapcsán a 20.K.29867/2013/5. számú ítéletében megállapította, hogy: „(...) *őrzésbiztonsági szempontok alapozták meg a bilincs alkalmazását, mert az együttműködő magatartás és a felperes ígérete, hogy nem fog megszökni nem vezethet az őrzésbiztonsági rendszabályok szigorú szintjének csökkentéséhez.(...)*”.

A fenti döntés a szóban forgó rendőri intézkedés jogszerűségét és szakszerűségét is alátámasztja, miszerint a rendőrök jól mérték fel a panaszos viselkedését a tekintetben, hogy nem testi kényszert, hanem bilincset alkalmazta.

Összefoglalva megállapítható, hogy a rendőrök jogszerűen döntöttek akkor, amikor a zavart viselkedésű, erősen ittas panaszossal szemben a vérvételre történő előállítása során bilincs alkalmazásáról, ezért a panasz alaptalan.

3. A dokumentáció fenyegetés hatására történő aláírása

Az Rtv. 2. § (1) bekezdés alapján „*A rendőrség védelmet nyújt az életet, a testi épséget, a vagyonbiztonságot közvetlenül fenyegető vagy sértő cselekménnyel szemben, felvilágosítást*

és segítséget ad a rászorulóknak. A rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait.”

Az Rtv. 33. § (4) bekezdés szerint *„Az előállítottat szóban vagy írásban az előállítás okáról tájékoztatni kell, és az előállítás időtartamáról részére igazolást kell kiállítani.”*

A panaszos állítása szerint a kórházban különböző papírokat íratnak vele alá, amiket egyébként nem állt szándékában aláírni. Végül aláírta azokat, mivel azzal fenyegették meg, hogy egyébként nem mehet haza.

Az intézkedő rendőrök előadása szerint az ügyeletes orvos a vérmintavételi egységdobozban lévő jegyzőkönyvön nyilatkoztatta a panaszost, hogy keletkezett-e sérülése, amelyre egyértelmű nemmel válaszolt, azt aláírásával hitelesítette. Ezt követően még a rendelőben a rendőr nyilatkoztatta a panaszost, hogy sérülése és panasza keletkezett-e, ekkor már saját magának ellentmondva azt nyilatkozta, hogy keletkezett. Mindezt az előállításról szóló igazolás formanyomtatványon alá is húzta, illetve egyúttal azt is bejelölte, hogy sérülése van, amely a rendőri intézkedés során keletkezett, azonban panasszal nem él. Valamint aláhúzással azt is jelezte, hogy az előállítás során étkezésben részesült, ám valójában erre nem került sor, tekintettel arra, hogy az előállítás ideje csupán 35 percig tartott.

A panaszos az igazolás és a nyilatkozat kitöltését és annak aláírását önszántából tette meg, a rendőrök arra nem kényszerítették, és nem fenyegették meg azzal, hogy ha nem írja alá a papírokat, akkor nem mehet haza.

A rendőrség által megküldött „Nyilatkozat” elnevezésű formanyomtatvány és az előállításról készült igazolás a fentieket alátámasztja.

A parancsnoki tényfeltáró kivizsgálás során, a tanú meghallgatás keretében telefonon meghallgatott vérmintavételt végrehajtó ügyeletes orvost alátámasztotta az előállítás végrehajtásáról szóló jelentésben foglaltakat. Elmondta, hogy valóban nyilatkoztatta a panaszost, hogy a rendőri intézkedés során keletkezett-e sérülése, amire határozott nemmel válaszolt. Ezt a vérmintavételi jegyzőkönyvön alá is írta. Amikor a rendőrök kérdezték a panaszost, hogy keletkezett-e sérülése, akkor már a járőrökkel szemben „kötködő” módon viselkedett. A rendőrök hagyták, hogy azt húzzon alá az előállításról szóló formanyomtatványon, amit akar. Az ügyeletes orvos arról is beszámolt, hogy a panaszos végig ittas, zavart állapotban volt, azonban a rendőrök részéről semmilyen kényszerítés, illetve fenyegető megnyilvánulás nem történt.

A panaszost a Szabálysértési Hatóság a jegyzőkönyvben *-n meghallgatta, ahol előadta, hogy *„....Az egész esetre nem emlékszem tisztán....mivel be voltam rúgva.”* A panaszos fenti kijelentése is alátámasztja azt, hogy a panaszos ittas állapotban volt.

Az intézkedő rendőrök cáfolták a panaszos arra vonatkozó állítását, hogy a panaszos fenyegetés hatására írta alá az előállítással kapcsolatos iratokat, illetve az ügyeletes orvos a parancsnoki tényfeltáró kivizsgálás során tett nyilatkozatában a rendőrök által elmondottakat erősítette meg, ezért a fentiek alapján a panasz alaptalan.

4. A rendőrhangneme, szóhasználata

Az Rtv. 2. § (1) bekezdése szerint „*A rendőrség védelmet nyújt az életet, a testi épséget, a vagyonbiztonságot közvetlenül fenyegető vagy sértő cselekménnyel szemben, felvilágosítást és segítséget ad a rászorulóknak. A rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait.*”

A Magyar Köztársaság Rendőrségének Etikai Kódex 1. pontjának második része alapján „*Önként vállalt hivatásával szemben különleges társadalmi elvárások érvényesülnek, melyekre szolgálati viszonyának fennállása alatt mindvégig figyelemmel kell lennie.*”

Az 5. pont szerint: „*A rendőr a ráruházott hatalom alkalmazása során megfontolt és mértéktartó, intézkedéseit (...) indulatoktól mentesen hajtja végre, kerüli a szükségtelen konfliktusok kialakítását. Nem alkalmaz (...) megalázó bánásmódot és ezt másoktól sem tűri el.*”

A 7. pont utolsó mondata szerint: „*Tudatában van annak, hogy saját személyén keresztül az egész testület megítéléséért is felelős.*”

A panaszos sérelmezte, hogy a rendőrök az intézkedés megkezdését követően azt mondták neki, hogy „kussoljál te kis vidéki geci”.

Az intézkedő rendőrök ezzel kapcsolatban úgy nyilatkoztak, hogy nem felel meg a valóságnak a panaszos azon állítása, miszerint az intézkedés kezdetén azt mondták neki, hogy „kussoljál te kis vidéki geci”.

A parancsnoki tényfeltáró kivizsgálás keretében meghallgatott kívül álló tanúk úgy nyilatkoztak, hogy az intézkedés kulturáltan folyt le, a rendőrök megalázó szavakkal nem illették a panaszost.

Elvárható a rendőri hivatást választóktól, főleg az Rtv.-ben is szereplő szolgálati feladatok ellátása során – ezen belül is elsősorban akkor, amikor intézkedés közben az állampolgárokkal közvetlen kapcsolatba kerülnek – más állampolgárokénál magasabb erkölcsi tartás, fokozottabb türelmesség és tolerancia, körültekintő és mások számára példaértékű viselkedés. Mindez adódik az Rtv. azon rendelkezéseiből, amelyek kiemelkedő közhatalmi jogosítványokkal ruházza fel a rendőröket, az államszervezetben belül kitüntetett pozícióba helyezve őket. Ezzel arányosan azonban az Rtv. és a Szolgálati Szabályzat szigorúbb követelményeket is támaszt velük szemben, és az ezeknek való megfelelést maradéktalanul megköveteli, a számonkérhetőség lehetőségeit is megteremtve.

A fentiek alapján megállapítható, hogy a rendőrök nem illették megalázó szavakkal a panaszost, a rendőri hangnem kapcsán a panasz alaptalan.

5. A kerékpár hollétéről nem volt információja

Az Rtv. 17. § (1) bekezdése alapján „*A rendőrség a feladatának ellátása során a testi épséghez, a személyi szabadsághoz, a magánlakás, a magántitok és a levéltitok sérthetetlenségéhez, a személyes adatokhoz, valamint a tulajdonhoz fűződő jogokat a törvényben foglaltak szerint korlátozhatja.*”

A panaszos előadta, hogy eltűnt a biciklije, és az intézkedés során nem kapott arról semmilyen papírt, hogy azt esetleg lefoglalták volna.

A panaszos a panaszát rögzítő jegyzőkönyv felvétele során kijelentette, hogy tudomásul veszi az eljáró előadó közlését, miszerint a kerékpárja a rendőrségnél van megőrzésben, azt a későbbiek során fogja visszakapni.

Az anyagi káros közúti közlekedés balesetről készült jelentés szerint a helyszínen őrizetlenül maradt kerékpár * ingatlanában került biztonságban elhelyezésre.

A két rendőr szeptemberi jelentésében rögzítette, hogy a kerékpár elhelyezéséről a Közlekedésrendészeti Osztály intézkedett, a panaszost erről tájékoztatták, és az intézkedést követő napon számára a kerékpárt visszaadták.

A rendőrség a panaszos biciklijének megőrzéséről gondoskodott, és ennek tényét a panaszos a bejelentéséről készült jegyzőkönyv felvételekor tudomásul vette, így szakszerűtlenséget nem követett el, így a panasz alaptalan.

VII.

Az Rtv. 93/A. § (7) bekezdés második mondata alapján:

„Ha az országos rendőrfőkapitány, valamint a belső bűnmegelőzési és bünfelderítési feladatokat ellátó szerv főigazgatója, illetve a terrorizmust elhárító szerv főigazgatója határozatban eltér a Testület állásfoglalásától, ezt köteles megindokolni.”

- 1. A Panasztestület álláspontja szerint a kívülálló tanúk elmondása megerősítette a rendőrök előadását arra vonatkozóan, hogy nem alkalmaztak a panaszossal szemben testi kényszert, ezért a Panasztestület arra megállapításra jutott, hogy földre vitel útján nem került alkalmazásra a panaszossal szemben testi kényszer, ezért ezzel kapcsolatban nem sérült a panaszos emberi méltósághoz való alapjoga.**

A Panasztestület ugyanakkor nem tartotta szökés megkísérlését (illetve annak esélyét) kellően megalapozó körülménynek azt, hogy a panaszos szemével a menekülési útvonalat fürkészte. Megállapítása szerint ezen körülmény nem tekinthető a szökés kellően konkrét veszélyének. A Panasztestület továbbá nem tudott feltárni olyan elemet, ami a konkrét esetben a fokozatosság elvére is figyelemmel a bilincs alkalmazását megalapozta volna az Rtv. 48. §-ban meghatározott bármely másik okból, ugyanis a rendőrök csak a panaszos ittas állapotáról és arrogáns viselkedéséről számoltak be, amely önmagában a bilincselésnél kisebb jogkorlátozással járó testi kényszer alapjául sem szolgálhatott. A rendőrök ugyan megemlítik, hogy a panaszos csak többszöri felszólításra hajtotta végre az utasításokat, azonban ezen magatartás sem értékelhető bilincselést megalapozó ellenszegülésnek. Ráadásul ezen rendőri előadásnak ellentmond * nyilatkozata, aki szerint a panaszos együttműködött a rendőrökkel. Így a Panasztestület álláspontja szerint a rendőrség kellő jogalap nélkül alkalmazott a panaszossal szemben bilincset, sértve ezzel a panaszos alapjogát.

Mindezekre való tekintettel a Panasztestület arra az álláspontra helyezkedett, hogy sérült a panaszos emberi méltósághoz való joga a végrehajtott bilincselés miatt. A jogsérelem mértékét súlyosbítja azon tény, hogy a panaszos kezeit hátra helyzetbe bilincselték meg.

A Panasztestület megítélése szerint egyrészt a bilincselés preventív jelleggel nem alkalmazható, másrészt a bilincselés fokozatában súlyosabb kényszerítő eszköz, mint a testi kényszer.

A Panasztestület álláspontjával az alábbiak alapján nem értek egyet.

A panaszos sérelmezte, hogy vele szemben annak ellenére alkalmaztak bilincset, hogy együttműködő volt.

Ezért elsősorban a hatóság általánosan vizsgálta meg a szóba jöhető kényszerítő eszközök (testi kényszer - bilincs) alkalmazására vonatkozó rendelkezéseket. A bilincselés jogszerűségének megítéléséhez tisztázni kell, hogy tényleges ellenszegülés hiányában, a szökés, támadás lehetőségének feltételezése alapján, azt megelőzendő, nyilvánvaló aránytalanságot nem okozva alkalmazta-e a rendőr a bilincset.

Az Ákr. 81. § (1) bekezdése szerint a határozat indokolási részének tartalmaznia kell a mérlegelés indokait is.

A Közigazgatási Perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 85. § (5) bekezdésében foglaltak szerint: „*Mérlegelési jogkörben megvalósított közigazgatási cselekmény jogszerűsége körében a bíróság azt is vizsgálja, hogy a közigazgatási szerv hatáskörét a mérlegelésre való felhatalmazásának keretei között gyakorolta-e, a mérlegelés szempontjai és azok okszerűsége a közigazgatási cselekményt tartalmazó iratból megállapíthatóak-e.*”

A fenti jogszabályi rendelkezések okán, a döntés indokainak ismertetése körében nem lehet eltekinteni annak bemutatásától, hogy a fenti két kérdést hogyan ítéli meg a hatóság.

Ezért elsősorban a hatóság általánosan vizsgálta meg a szóba jöhető kényszerítő eszközök alkalmazására vonatkozó rendelkezéseket.

Az Rtv. 48. §-hoz fűzött indokolás szerint a bilincs a további ellenszegülés, a szökés, a támadás megakadályozására szolgáló megelőző, védelmi jellegű kényszerítő eszköz. Ennélfogva alkalmazása előzetes ellenállás tanúsítása nélkül vagy fizikai kényszer folyamánként is szóba jöhet. Az alkalmazás törvényi feltétele azonban, hogy kizárólag személyi szabadság korlátozásával járó rendőri intézkedés keretében (elfogás, előállítás, elővezetés, őrizetbevétel) alkalmazható.

A jogalkotói akarat a bilincs alkalmazását megelőző, védelmi jellegű kényszerintézkedésnek tekinti, azaz alkalmazása előzetes ellenállás tanúsítása nélkül vagy fizikai kényszer (testi kényszer) folyamánként is megtörténhet.

A jogalkotó a rendőr mérlegelési jogkörébe adja tehát, hogy a bilincset, mint mozgáskorlátozó eszközt önállóan, vagy más kényszerítő eszköz, jelesen testi kényszer mellett alkalmazza. A jogalkotói akarat elsődlegesen az intézkedés érvényre juttatását, annak biztonságos végrehajtását tartja szem előtt, ezért megelőző intézkedésként történő alkalmazását is jogszerűnek tekinti. Indokolt megjegyezni, hogy önmagában az együttműködő magatartás még nem biztosítja az intézkedő rendőrt arról, hogy az intézkedés alá vont az intézkedés befejezéséig is olyan együttműködő marad, amely a mozgáskorlátozó eszköz nélkül is biztosítja az eredményes intézkedés végrehajtását. Indokolt megjegyezni azt is, hogy a rendőr olyan

személlyel szemben alkalmazta a mozgáskorlátozó eszközt, akinek személyi szabadságát korlátozta. A jogszabály kizárólag azt a feltételt szabja meg a rendőr részére, hogy e kényszerítő eszköz alkalmazása kizárólag személyi szabadság korlátozásának biztosításául szolgálhat. Ez a jogszabályi feltétel a Panaszos esetében fennállt.

A preventív intézkedés jelentősége éppen abban áll, hogy a rendőr akarathajlító módon ellenszegülésre irányuló magatartás megkezdését, előkészületét is megakadályozza az alkalmazott kényszerítő eszközzel. A megelőzés intézményét nem lehet olyan megszorítóan értelmezni, amely alapján a jogszerűséget kizárólag a konkrét cselekmény megvalósulásának kezdő fázisához köti. Ebben az esetben a megelőzés fogalmát részben kiüresítenénk. Amennyiben a primer (elsődleges) prevenció nem hatalmazná fel a rendőrt az eszköz alkalmazására, jelesül a rendőrnek kizárólag abban az esetben lenne jogköre a kényszerítő eszköz alkalmazására, ha az intézkedés alá vont a secunder (másodlagos) prevenció körébe tartozó magatartást valósította meg, azaz a törvényben meghatározott magatartást valamely formában megkezdte. A törvény azonban ilyen feltételt nem határoz meg, azaz a rendőrnek nem kell megvárnia, hogy az intézkedés alá vont személy olyan magatartást tanúsítson, amelyből egyértelműen arra lehet következtetni, hogy az intézkedés alól ki akarja vonni magát, vagy fizikai, aktív ellenállást is tanúsítson. A kényszerítő eszköz megelőző alkalmazása éppen arra szolgál, hogy a rendőr kizárja a törvényben rögzített és feltételül szabott magatartás megkezdését (primer prevenció), annak folytatását (secunder prevenció), vagy annak teljes egészében történő véghezvitelének megakadályozását (tercier prevenció). A primer prevenció kizárásával súlyosan sérülne a rendőri intézkedés érvényre juttatásához fűződő jogszabályi követelmény. A kényszerítő eszközök alkalmazására vonatkozó törvényi rendelkezések céljukat tekintve a rendőri intézkedés során a szükségesnél nagyobb kockázatok, sérülések megelőzése, az intézkedés eredményességének biztosítása. Ezért a törvény céljával ellentétes eredményre vezetne az a gyakorlat, amely azon az értelmezésen alapulna, hogy a bilincs alkalmazásához minden esetben be kellene várni a rendőrnek a szökés, támadás, önkárosítás, vagy ellenszegülés megkísérlését, esetleg megtörténtét, és csak ezek elhárítását, megszakítását követően alkalmazhatná ezt a kényszerítő eszközt. Ilyen gyakorlat kialakítása nyilvánvalóan nem volna összhangban sem a jogalkotó céljával, sem az Rtv. 15. §-ban megfogalmazott arányossági követelménnyel, sem pedig az Rtv. 2. § (1) bekezdésében foglalt rendelkezéssel, mely szerint a rendőrség védelmet nyújt az életet, a testi épséget, a vagyonszabadságot közvetlenül fenyegető vagy sértő cselekménnyel szemben, felvilágosítást és segítséget ad a rászorulóknak. A rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait. **Ez a gyakorlat nem a közrend megóvását, hanem még az intézkedés során is a közrendet veszélyeztető helyzet ésszerűtlen kockázatvállalással történő fenntartását szolgálná. Márpedig a törvény a közrend védelme érdekében alkotta a jogalkotót.**

Az Rtv. 15. § (1) és (2) bekezdése szerint a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely **nyilvánvalóan nem áll arányban** az intézkedés törvényes céljával. Több lehetséges és alkalmas rendőri intézkedés, illetőleg kényszerítő eszköz közül azt kell választani, amely az eredményesség biztosítása mellett az intézkedéssel érintettre a legkisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással jár.

E törvényi rendelkezések nem csak a rendőr által alkalmazható „kényszer” maximumát, de minimumát is előírják, mégpedig oly módon, hogy a rendőr olyan fokú kényszert kell, hogy alkalmazzon, amely megfelelő biztonságot fog nyújtani az intézkedés jövőbeni része során is. Ez az előírás az intézkedő rendőrtől azt követeli meg, hogy a panaszos jövőbeni magatartására vonatkozóan vonjon le megbízható következtetéseket. E következtetést a rendőr a helyszínen a jövőre vonatkozóan nem végezheti el „patikamérleg”. Számtalan példa mutatta már, hogy a

rendőr olyankor „alábecsüli” a szükséges intézkedés mértékét. Ezek következménye „jobb esetben mindössze” szökés, rosszabb esetben önkárosítás, súlyos sérülés, lőfegyverhasználat lett. A rendőrtől a törvényalkotó elvárja, hogy az intézkedése során ilyen esetek ne következhesse be.

Fontos hangsúlyozni azt a tényt is, hogy az alkalmazott kényszerítő eszköz „pozitív hatását”, azaz a megelőzött további jogsértő cselekményt – megtörténtük hiányában – igazolni, bizonyítani nem lehet sem az intézkedés korai szakaszában, a kényszerítő eszköz alkalmazását megelőzően a helyszínen, sem azt követően hatósági, vagy bírósági eljárásban.

A jogalkotó ezért a mérlegelésnek „tágabb kört enged” amikor azt írja elő, hogy a rendőri intézkedés csak **„nyilvánvalóan aránytalan”** hátrányt nem okozhat az intézkedés alá vont személynek. **A nyilvánvaló aránytalanság akkor következik be, ha az aránytalanság kézenfekvő, evidens, vitathatatlan, kétséget kizáróan állapítható meg.** Érthető, hogy a rendőrtől felfokozott indulati helyzetben, a személyes biztonságát is fenyegető szituációban történő intézkedéskor a „szükségesség-arányosság” tesztje helyett, a jóval egyszerűbb **nyilvánvaló aránytalansági kritériumnak** való megfelelést várja el a jogalkotó.

Amennyiben az adott helyzetben a bilincs alkalmazását kell megfontolni, hatását és funkcióját tekintve a bilincselés alternatívájaként a testi kényszer jöhet szóba. Ezek közül kell a nyilvánvaló aránytalanság tilalmára tekintettel a rendőrnek választania. **Azonban a két vizsgálandó kényszerítő eszköz (testi kényszer, bilincs) között jogalkotói jogértelmezés nem tett különbséget súlyuknál fogva sem az Rtv-ben, sem az intézkedés idején hatályban volt más jogszabályban.**

Jogalkotói iránymutatás hiányában a hatóság jogalkalmazói tevékenysége során ezt követően azt vizsgálta meg, hogy a testi kényszer és a bilincs között fennáll-e „nyilvánvaló” és szignifikáns különbség a tekintetben, hogy mekkora hátrányt okoz.

A testi kényszer alkalmazása olyan fizikai erő kifejtéssel jár, amely ereje, irányultsága (elvezető fogások, karfeszítés, földre fektetés) révén képes lehet megtörni az elszenvedőjének akaratát, azaz az akaratlagos ellenszegülő mozgását mindaddig, amíg a rendőr saját fizikai erő kifejtését megfelelő intenzitással és irányultsággal fenntartja. A bilincs fizikai jellemzőinél fogva – a testi kényszerhez hasonlóan, szakszerűen felhelyezve – arra alkalmas, hogy a megbilincselte személy nem kívánt mozgását lehetetlenné tegye. Amíg a testi kényszerrel akár az intézkedés alá vont személy teljes testét kontrollálni lehet, addig a kezek megbilincselése csak a kezek szabad mozgását gátolja meg, sok esetben továbbra is szükséges az illető kísérése, megfogása.

A testi kényszer alkalmazásával szembeni ellenszegülés esetén maga a testi kényszer hámsérülést, vagy ennél súlyosabb sérülést (ízületi, vagy csontsérülést) is okozhat. A bilincs szabályszerűen felhelyezve további ellenszegülés (a kezek szétfeszítése) esetén szorosabbá válva jellemzően hámsérülést okoz.

Az akarathajlító hatás, a személyes szabadság korlátozásának mértéke tekintetében tehát megállapítható, hogy a bilincselés alkalmazása koránt sem jelent fizikailag nagyobb mértékű korlátozást. A testi kényszer a rendőr fizikai képességeit és figyelmét jellemzően nagymértékben, akár teljes mértékben leköti. A bilincs alkalmazásával a rendőr a helyszíni intézkedése során fizikai erejét és figyelmét egyaránt nagyobb mértékben oszthatja meg, hiszen a nem kívánt mozgást nem a rendőr, hanem túlnyomórészt a bilincs akadályozza. Ez utóbbi úgy

az intézkedés biztonsága, mint a tágabb környezet, végső soron a közrend szempontjából is kedvezőbb intézkedési helyzetet jelent.

Szóba jöhet a kényszerítő eszközök alkalmazásának negatív társadalmi megítélése, és ebben a körben kérdéses lehet, hogy a megbilincselés nagyobb mértékben korlátozza-e az emberi méltóságot, becsületet, mint a folyamatos karfeszítéssel, vagy más módon kivitelezett megfogással történő elvezetés. Jogszabály iránymutatást nem ad a hatóságnak ilyen értékelés elvégzéséhez, így ez nem tartozik a hatáskörömbé.

A testi kényszer akarathajlító jellegére tekintettel fogalmilag feltétlenül az ellenszegülő magatartás megszűnését eredményezi, ez ugyanakkor nem jelenti az ellenszegülés megtörését is, azaz az ellenszegülési szándéktól való elállást, ezért a testi kényszer megszüntetésekor az intézkedés alá vont személy további aktív ellenszegülést tanúsíthat. Erre tekintettel a bilincs alkalmazása a testi kényszert kiváltva, kiegészítve a további ellenszegülő magatartás megakadályozására hivatott. A testi kényszerrel lefogott személy esetében azt, hogy csupán ellenszegülő magatartása kényszerű megszűnéséről, avagy az ellenszegülés megtöréséről (szándéktól való elállásról) van-e szó, alapvetően tudati, érzelmi kérdésként, egzakt módon eldönteni, tehát az érintett jövőbeni szándékára vonatkozóan biztos következtetést levonni sem a helyszínen, sem a későbbiek során nem lehet.

A Kúria Kfv.II.37.100/2017/4. számú 2018. január 10-én kelt ítéletében foglaltak szerint *'...a rendőrök nem sértették meg az arányosság követelményét akkor, amikor a nyilvánvalóan kisebb kárt okozó bilincselést alkalmazták a súlyosabb fizikai ráhatást okozó testi kényszerrel szemben.'*

Ezért – a már fent is kifejtettek szerint – az Rtv. rendelkezése értelmében a rendőr mérlegelésén múlik, hogy a testi kényszer felváltása, kiegészítése céljából alkalmazza-e a bilincselést, amely nem jelent súlyosabb korlátozást a testi kényszernél.

Másodsorban a fenti elvi szintű megállapításokat a hatóság a panaszos magatartásával összevetve von le következtetést a bilincselés alkalmazásának jogszerűségéről.

A panaszos állítása szerint hiába próbálta bizonyítani azt, hogy az autót nem törhette meg, ennek ellenére a rendőrök „leállították”, nem hagyták elmondani a véleményét, és egyből megbilincseltek, a földre teperték, majd berakták a rendőrautóba. A panaszos elmondása szerint nem tanúsított ellenállást, végig együttműködött, ezért megítélése szerint indokolatlan volt az a rendőri fellépés.

Az előállítás végrehajtásáról szóló jelentés szerint a panaszos az intézkedés megkezdését követően zaklatott állapotba került, szemével a menekülési útvonalat fürkészte, ezért kezeit az Rtv. 48. § c) pontja alapján hátra helyzetben bilincseltek meg a rendőrök, amelyre előzetesen figyelmeztették. A bilincset *-tól *-ig alkalmazták vele szemben. A rendőri jelentés szerint a panaszos az intézkedés során végig ittas állapotban volt, a rendőri utasításokat többszöri felszólításra hajtotta végre, a rendőrök kérdéseire mindig kitérő választ adott. Az intézkedés során végig arrogánsan és flegmán viselkedett a rendőrökkel és az ügyeletes orvossal is.

A rendőr által lefolytatott parancsnoki tényfeltáró kivizsgálás során * kívülálló tanú előadta, hogy a rendőrök nem alkalmazták a panaszossal szemben testi kényszert, a panaszos

együttműködő volt, a járőrök utasításait végrehajtotta. Az intézkedés kulturáltan történt. * az apja előadását azzal egészítette ki, hogy a járőrök gyakorlatilag csak akkor értek a panaszoshoz, amikor rátették a bilincset.

* és * megerősítette a rendőrök előadását arra vonatkozóan, hogy nem alkalmaztak a panaszossal szemben testi kényszert, a bilincselést megelőzően nem vitték földre a panaszost.

A bilincs alkalmazása kapcsán a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság egy másik eset kapcsán a 20.K.29867/2013/5. számú ítéletében megállapította, hogy: „(...) őrzésbiztonsági szempontok alapozták meg a bilincs alkalmazását, mert az együttműködő magatartás és a felperes ígérete, hogy nem fog megszökni nem vezethet az őrzésbiztonsági rendszabályok szigorú szintjének csökkentéséhez.(...)”.

A fenti döntés a szóban forgó rendőri intézkedés jogszerűségét és szakszerűségét is alátámasztja, miszerint a rendőrök jól mérték fel a panaszos viselkedését a tekintetben, hogy nem testi kényszert, hanem bilincset alkalmazta.

Összefoglalva megállapítható, hogy a rendőrök jogszerűen döntöttek akkor, amikor a zavart viselkedésű, erősen ittas panaszossal szemben a vérvételre történő előállítás során bilincs alkalmazásáról.

A Panasztestület döntésével nem értek egyet.

VIII.

A Panasztestület az állásfoglalása elkészítése során a panaszos előállításának jogszerűségét, arányosságát és idejét is megvizsgálta.

Tekintettel arra, hogy a panaszos ezt a kérdéskört nem sérelmezte a beadványában, csupán tényként állapította meg, ezért azt – figyelemmel az Ákr. 38. §-ra – érdemben nem vizsgáltam. Továbbá a Fővárosi Törvényszék már korábbi – 20.K.31.855/2011/8. számú – ítéletében kimondta, hogy „A bíróság e körben jegyzi meg, hogy az alperesi határozat kizárólag a felperes panaszában foglaltakra kell, hogy reagáljon függetlenül attól, hogy a Független Rendészeti Panasztestület esetlegesen a felperes panaszát meghaladóan más jellegű jogkérdésekben is állást foglal.”.

A Kúria Kfv.III.37.807/2013/4. számú ítélete a fentieket alátámasztja, amely szerint „(...) A FRP-nek az előállítás időtartamára vonatkozó megállapításra nézve rögzítette, hogy e körben a felperes nem terjesztett elő panaszt, ezért annak jogszerűségéről nem kellett döntenie.

Mindezek alapján a rendelkező részben foglaltak szerint határoztam.

Hatásköröm és illetékességem az Rtv. 92. § (1) bekezdés b) pont ba) alpontja, illetve a 93/A. § (6) és (7) bekezdésein alapul.

Döntésem az alábbi jogszabályokon alapul:

- a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény 323. § (1)-(3) bekezdése, 75. §-a, 83. § (1) és (2) bekezdései, XLVI. fejezete, 605. §-a, 608. §-a;
- a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény 29. § (1) bekezdése, 39. § (1) és (6) bekezdései;

- az elektronikus ügyintézés és a bizalmi szolgáltatások általános szabályairól szóló 2015. évi CCXXII. törvény 9. § (1) bekezdés;
- az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény 62. § (1)-(2) és (4) bekezdései, 81. § (1) bekezdése, 113. § (1) bekezdés a) pontja, 114. §-a, 116. § (1), (2) bekezdései, a 116. § (4) bekezdés a) pontja;
- a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 92. § (1) bekezdés b) pont ba) alpontja, 13. § (1) bekezdés a) pontja, 44. § (1) bekezdés c) pontja, 29. § (1) bekezdés a) pontja, 2. § (1) bekezdése, 15. § (1) és (2) bekezdése, 16. § (1) bekezdése, 48. § c) pontja, 61. § (1) bekezdése, 97. § (1) bekezdés h) pontja, 33. § (4) bekezdése, 93/A. § (7) bekezdése;
- a rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet 9. § (1) bekezdése, 41. § (1) bekezdés c) pontja, (4) bekezdés b) pontja, és (6) bekezdés a) pontja aa) és (ab) alpontja;
- az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 59. § (1) bekezdése és a 62. § (1) bekezdés h) pontja;
- A közúti közlekedés szabályairól szóló 1/1975. (II. 5.) KPM-BM együttes rendelet 4. § (1) bekezdés c) pontja, 58. § (3) bekezdése.
- Az ittaság ellenőrzéséről szóló 27/2010. (OT 14.) ORFK utasítás 3. pont a) és b) alpontja, 4. pont, 9. pont b) alpontja, 12. pont, 25. pont c) alpontja.
- a Magyar Köztársaság Rendőrségének Etikai Kódexe 1, 5 és 7. pontja.

Budapest, 2018. július „ „

Dr. Balogh János r. vezérőrnagy
rendőrségi főtanácsos
országos rendőrfőkapitány